

Ağustos 1929 Sene 3

No 12-36

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

Yeni icra kanununa göre temyiz

Yazan : Mustafa Reşit

18 Nisan 1929 tarihli icra kanunu, icra reisleri tarafından, icra kanununa teylikan ittihaz olunan kararlar hakkında ne gibi hallerde temyiz tarikina müracaat olunabileceği ve mezkûr kararlardan ne gibi sebeplere binaen şikâyet edilebileceği meselesini kâfi bir vüzuh ve sarahatle halletmemiştir.

Basılmakta olan İcra ve İflâs kanunu şerhimizde [1] 6 inci madde altında, İsviçre de olduğu gibi bizde de temyizın kabulü lehinde ki zaruretleri izah etmekle beraber esbabı mucibeyi, hukuk usulü muhake-me kanunumuzun temyize dair hükümlerini nazarı dikkate alarak, kanunun tasrih ettiği haller müstesna olmak üzere, icra işlerinde temyizın umumî bir kaide olarak kabul olunamayacağı kanaatini izaah etmiştim.

Büyük Millet Meclisi, Adliye encümeni esbabı mucibe mazbatasında da “**Kanunda yazılı hallerde**, alacaklı, borçlu ve sair alacaklıların itiraz mercii kararına karşı temyize müracaat hakları kabul edildiği tasrih olunmuştur.

İstanbul İcra Reisi Ahmet Refik Beyefendi yeni icra ve iflâs kanunu şerhinde bu kanaatta bulundukları gibi (sayfa 83 ve müteakip) yeni icra kanununun ihzarında iştirak etmiş olan S. Ş. Bey de, Hukukî bilgiler mecmuasının Mayıs 1929 tarihli nüshasında münderiç “Büyük Millet Meclisince kabul olup henüz neşredilmemiş olan yeni icra ve iflâs kanunun esas ve prensiplerine ve getirdiği yeniliklere bir nazar ünvanlı makalelerinde icra kararlarının temyiz kabiliyetinden bahsederken “338 inci madde mucibince icra ve iflâs hakkında ki **bazı mukarrerat** mahkemei temyizde teşekkül edecek üç kişilik bir hey’etçe temyizden tetkik

[1] Bu şerhin ilk cüz’ünü Ağustos sonlarında neşredebileceğimi ümit ederim,

olunabileceğini kaydetmişler ve sonra temyizi kabil olan icra kararlarının hangi maddelerde yazılı olduğunu göstermişlerdir. (sayıfa: 1250,1261)

Biz mes'eleyi bir kerre daha düşündükten sonra, Şerhimizde 6 ncı madde zirinde, esbabı mucibe mazbatasını, ve Refik ve S.Ş. Beylerin mütalealarını teyiden ezhar ettiğimiz mütaleada sebat etmemiği muvafık bulmuyoruz.

Hakikatı halde kanunun 339 üncü maddesinde "Hükmedilen para icra dairesine yatırıldığı veya borçlunun malları haczolunduğu halde **nafaka hükmü müstesna olmak üzere satış neticesine kadar geri**," bırakılacağı tasrih olunmuştur.

Kanunun sarahaten kabul ettiği, ve diğer bazı icra kararlarına nisbeten ehemmiyeti çok az olan, dört halde yapılacak temyizde bir paranın icra dairesine yatırılması mevzuubahis bile olmaz. Mezkûr maddelere seri bir nazar atfedelim.

117nci maddede, üstünde bırakılma (müzayede) ile kazanılan mülkiyetin nez'i ancak üstünde bırakılmanın feshi hakkında itiraz merciince şikâyet suretile istenebileceğini beyan ettikten sonra, merciin kararı on gün içinde " temyiz " edilebileceğini tasrih ediyor. Bu halde yatırılacak bir para mutasavver olmaz.

156 ncı madde **mahkeme tarafından** verilen iflâs kararlarına karşı temyizi kabul etmiştir; icra reisleri tarafından verilen kararlar mevzuu bahis değildir. 311 ve 319uncu maddelerde ise borçlunun fevkalâde olarak istediği mühletin verilmesine, veya verilmemesine veya verilmiş mühletin kalkmasına dair kararların temyiz olunabileceği tasrih olunmuştur. Bu hallerde alacağın mevcudiyeti münazaalı değildir ki bunun icra dairesine emaneten yatırılması mevzuu bahis olabilsin.

167 inci madde zikrettiği karara karşı " mafevk mahkemeye müracaat " olunabileceğini beyan etmiştir.

Biz de S.Ş.B. gibi mafevk mahkemesinin ancak Temyiz mahkemesi

olabileceğini zannediyoruz. Fakat burada da bir mahkeme kararı mevzuu bahis olup icra reisinin kararı mevzuu bahis değildir.

Bu tafsilâttan anlaşıldığına göre vazî kanun her meselede temyizi kaide olarak kabul etmiştir.

339uncu madde, nafaka hükümlerine ait icra kararlarının kabiliyeti temyiziyesine bilhassa işaret ederek mutlak olarak temyizın icrayı ne vakit durduracağını tasrih itmiş olduğundan fikrime göre, her icra reis veya muavinleri tarafından verilen her karar tabii temyiz olmak lazımdır.

Şu halde, vazî kanun, 117, 156, 167, 319 maddelerinde yalnız temyiz müddetini azaltmak için sarahat vermiştir. Kanunda tasrih edilmeyen hallerde temyiz müddeti hukuk usulü muhakemelerine tâbidir.

Bu suretle şerhimizde 6 ncı maddenin altında zikrettiğimiz mahzurlar tamamen kalkmış oluyor.

Mustafa Reşit

Hukuk Fakültesi müderrislerinden

Kanunu medenî tatbikatından :

Nafaka

Yazan : A. ADİL

I

Kanunu medenimiz esas itibarile evlilik birliğinin vücudu halinde kocaya cüz'î bir tefevvuk bahşetmiştir. Fakat bu tefevvukten eskinazariyye mucibince uluorta kariya tahakküm manası anlaşılmamalıdır. Karının